Soud:	**Nejvyšší soud**
Datum rozhodnutí:	**31.03.2021**
Spisová značka:	**5 Tdo 194/2021**
ECLI:	**ECLI:CZ:NS:2021:5.TDO.194.2021.1**
Typ rozhodnutí:	**USNESENÍ**
Heslo:	**Podvod** **Zákaz reformace in peius** **Zneužití informace a postavení v obchodním styku**
Dotčené předpisy:	**§ 255 odst. 2 tr. zák.** **§ 209 odst. 1 tr. zák.**
Kategorie rozhodnutí:	**D**

5 Tdo 194/2021-1037

USNESENÍ

Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 31. 3. 2021 o dovolání, které podal obviněný **R. Ch.,** nar. XY v XY, trvale bytem XY, proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 14. 5. 2019, sp. zn. 2 To 23/2019, v trestní věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 31 T 6/2015, takto:

Podle § 265k odst. 1 tr. řádu **se zrušuje** usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 14. 5. 2019, sp. zn. 2 To 23/2019.

Podle § 265k odst. 2 tr. řádu **se zrušují** také všechna další rozhodnutí obsahově navazující na zrušené usnesení, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo jeho zrušením, pozbyla podkladu.

Podle § 265l odst. 1 tr. řádu se Vrchnímu soudu v Olomouci **přikazuje**, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Odůvodnění:

I. Rozhodnutí soudů nižších stupňů

1. Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 1. 2019, sp. zn. 31 T 6/2015, byl obviněný R. Ch. uznán vinným přečinem zneužití informace a postavení v obchodním styku podle § 255 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění účinném do 12. 8. 2017 (dále jen ve zkratce „tr. zákoník“), kterého se dopustil skutkem podrobně popsaným ve výroku o vině v citovaném rozsudku (viz níže bod 21. tohoto usnesení).

2. Za tento přečin byl obviněný odsouzen podle § 255 odst. 2 tr. zákoníku za použití § 67 odst. 1, 3 a § 68 odst. 1, 2 tr. zákoníku k peněžitému trestu ve výměře 400 celých denních sazeb s výší jedné denní sazby 500 Kč, tedy celkem ve výměře 200 000 Kč. Podle § 69 odst. 1 tr. zákoníku byl obviněnému uložen náhradní trest odnětí svobody v trvání 10 měsíců pro případ, že by peněžitý trest nebyl vykonán ve stanovené lhůtě. Poškozená obchodní společnost M. (dnem 1. 1. 2015 došlo ke změně její právní formy na akciovou společnost, dále je však uváděna její původní právní forma v době činu, kdy byla společností s ručením omezeným), byla podle § 229 odst. 1 tr. řádu odkázána s uplatněným nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

3. Proti zmíněnému rozsudku soudu prvního stupně podali odvolání jednak obviněný R. Ch., a to proti všem jeho výrokům, jednak státní zástupce v neprospěch obviněného proti výroku o vině i trestu a také poškozená obchodní společnost M. O podaných odvoláních rozhodl Vrchní soud v Olomouci usnesením ze dne 14. 5. 2019, sp. zn. 2 To 23/2019, tak, že je podle § 256 tr. řádu zamítl jako nedůvodná.

4. Tímto usnesením Vrchního soudu v Olomouci bylo potvrzeno v pořadí druhé rozhodnutí soudu prvního stupně, když původně byl obviněný rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 3. 2017, sp. zn. 31 T 6/2015, uznán vinným zločinem zneužití informace a postavení v obchodním styku podle § 255 odst. 2, 3 tr. zákoníku. Tento

rozsudek byl usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 14. 12. 2017, sp. zn. 2 To 84/2017, z podnětu odvolání obviněného zrušen a věc byla vrácena soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.

II. Dovolání obviněného

5. Obviněný R. Ch. podal proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 14. 5. 2019, sp. zn. 2 To 23/2019, prostřednictvím svého obhájce dovolání, které opřel o dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu. Podle jeho názoru nenaplnil skutkovou podstatu přečinu zneužití informace a postavení v obchodním styku podle § 255 odst. 2 tr. zákoníku, kterým byl uznán vinným a jehož znaky podrobně rozvedl, ani skutkovou podstatu jiného trestného činu, např. poškození věřitele podle § 222 tr. zákoníku, zvýhodnění věřitele podle § 223 tr. zákoníku nebo porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 tr. zákoníku. Dále se obviněný vyjádřil ke zjištěnému skutkovému stavu s ohledem na uzavírání smluv mezi obchodními společnostmi M., a A., přičemž podle obviněného mezi těmito subjekty neexistovala žádná písemná smlouva o dodávkách zboží.

6. Obviněný rovněž vytkl odvolacímu soudu, že nesprávně právně posoudil zjištěný skutkový stav, jestliže dovodil naplnění zákonného znaku spočívajícího v „uzavření smlouvy nebo dání popudu k jejímu uzavření“, přičemž nebyl prokázán jeho úmysl nezaplatit za objednané zboží. Pokud jde o úkornost smluv, podle přesvědčení obviněného ze skutkových zjištění nevyplynulo nic, co by bylo možno považovat za úkorné jednání znevýhodňující druhou smluvní stranu, protože ustanovení daných smluv se nijak nevymykala obchodní praxi. Navíc se vůbec nepodařilo zjistit a vyčíslit úkor, k němuž mělo dojít.

7. Obviněný ve svém dovolání napadl i proces dokazování, protože jednak soudům vytkl zkrácení svého práva na spravedlivý proces neprovedením navržených důkazů a jednak poukazoval na nevěrohodnost svědků F. K. a D. P. Dále obviněný zdůraznil nepřípustnost svého trestního stíhání, neboť měla být respektována zásada subsidiarity trestní represe, která je podle jeho názoru pojmovým znakem trestného činu, přičemž obviněný se nedopustil společensky škodlivého jednání. Podle obviněného došlo i k porušení zásady legality, protože nebyly dodrženy zákonné podmínky k zahájení trestního stíhání a pro následné hlavní líčení.

8. Závěrem svého dovolání obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení Vrchního soudu v Olomouci a aby mu věc přikázal k dalšímu projednání.

III. Vyjádření k dovolání

9. Nejvyšší státní zástupce se vyjádřil k dovolání obviněného R. Ch. prostřednictvím státní zástupkyně činné u Nejvyššího státního zastupitelství. Státní zástupkyně po zhodnocení dosavadního průběhu řízení a dovolacích námitek obviněného odmítla jeho tvrzení, že při odběru zboží obchodní společností A., od poškozené obchodní společnosti M., se nepostupovalo na smluvním podkladě. Podle státní zástupkyně obviněný na základě jakési rámcové smlouvy odebíral od poškozené obchodní společnosti zboží, které následně přeprodával koncovým odběratelům. Provedeným dokazováním bylo také postaveno na jisto, že dané objednávky uskutečnil obviněný buď osobně, nebo tak učinila na jeho pokyn příslušná zaměstnankyně. Proto jednotlivé objednávky zadané prostřednictvím systému Helios je možné považovat za uskutečněné na smluvním podkladě. Obviněný jednal v počátečním úmyslu získat prospěch tím, že řádně nezaplatí za odebrané zboží.

10. Podle názoru státní zástupkyně však obviněnému lze přisvědčit v tom, že zmíněné zcela standardní smlouvy by jen stěží bylo možné považovat za uzavřené na úkor jednoho z podnikatelů ve smyslu zákonného znaku přečinu zneužití informace a postavení v obchodním styku podle § 255 odst. 2 tr. zákoníku. Státní zástupkyně se dále poměrně obsáhle vyjádřila k úkornosti smlouvy, která musí být zřejmá již v momentě jejího uzavírání a musí vyplývat z její samotné povahy. Objednávky obviněného však byly standardní s tím, že po určitou dobu probíhala spolupráce obou zúčastněných společností bezproblémově. Pokud v jejím průběhu přestal obviněný platit za odebrané zboží, nelze v tomto jednání spatřovat jakoukoliv úkornost ve smyslu § 255 odst. 2 tr. zákoníku, která by musela vyplývat z nevyváženosti uzavřených obchodních smluv. V posuzovaném případě tak podle státní zástupkyně nelze dovodit, že by obviněný svým jednáním naplnil zákonné znaky přečinu zneužití informace a postavení v obchodním styku. I ze skutkové věty ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně vyplývá, že znak spočívající v úkornosti smlouvy soudy nespatřovaly v obsahu smlouvy jako takovém, nýbrž ve vadném plnění jejích podmínek ze strany obviněného. V důsledku toho došlo ke způsobení škodlivého následku v podobě zboží odebraného v podvodném záměru, za které následně nebyla uhrazena cena. Jednání obviněného tak podle státní zástupkyně vykazuje skutkové okolnosti odpovídající zákonným znakům skutkové podstaty trestného činu podvodu podle § 209 tr. zákoníku.

11. Jak ovšem zároveň státní zástupkyně zdůraznila, za přečin zneužití informace a postavení v obchodním styku podle § 255 odst. 2 tr. zákoníku (ve znění účinném do 12. 8. 2017) byl stanoven trest odnětí svobody s horní hranicí

trestní sazby až na 3 roky nebo trest zákazu činnosti. Jednáním obviněného, jímž byla způsobena škoda ve výši 1 994 269,65 Kč, by však byla podle státní zástupkyně naplněna kvalifikovaná skutková podstata trestného činu podvodu podle § 209 odst. 1, 3 tr. zákoníku, spojená s možností uložení trestu odnětí svobody na 1 rok až 5 let. Je tudíž zřejmé, že právní posouzení skutku spáchaného obviněným tak, jak vyplývá z odsuzujícího rozsudku soudu prvního stupně, zůstává pro obviněného příznivějším. V daném případě proto nepřipadá v úvahu náprava vadné právní kvalifikace posuzovaného činu, neboť takové změně brání překážka uvedená v § 265s odst. 2 tr. řádu.

12. Závěrem svého vyjádření proto státní zástupkyně navrhla, aby Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. f) tr. řádu odmítl dovolání obviněného, neboť je zcela zřejmé, že projednání dovolání by nemohlo zásadně ovlivnit jeho postavení v daném trestním řízení a otázka, která má být z podnětu dovolání řešena, není po právní stránce zásadního významu.

IV. Posouzení důvodnosti dovolání
a) Obecná východiska

13. Předně je potřebné uvést, že Nejvyšší soud rozhodoval o dovolání v této trestní věci již podruhé, a to nyní na základě nálezu Ústavního soudu ze dne 10. 2. 2021, sp. zn. II. ÚS 1762/20 (dále též jen jako „nález“ nebo „nález Ústavního soudu“), jímž bylo z podnětu ústavní stížnosti podané obviněným zrušeno dřívější usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 2. 2020, sp. zn. 5 Tdo 1414/2019.

14. Nejvyšší soud posledně zmíněným usnesením odmítl dovolání obviněného podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. řádu, protože dospěl k závěru, že právní kvalifikace skutku spáchaného obviněným, kterou použily soudy nižších stupňů, není výstižná, neboť nebyly naplněny všechny znaky skutkové podstaty přečinu zneužití informace a postavení v obchodním styku podle § 255 odst. 2 tr. zákoníku. Avšak i nejmírnější možné správné právní posouzení tohoto skutku ve smyslu jiných uvedených trestných činů (jako trestný čin podvodu podle § 209 tr. zákoníku, trestný čin zpronevěry podle § 206 tr. zákoníku či trestný čin poškození věřitele podle § 222 tr. zákoníku) by znamenalo změnu rozhodnutí soudů nižších stupňů v neprospěch obviněného. Takové změně ovšem brání zákaz *reformationis in peius*, konkretizovaný v ustanoveních § 265p odst. 1 a § 265s odst. 2 tr. řádu, který nedovoluje, aby nové rozhodnutí bylo pro obviněného nepříznivější, než jaké bylo původní rozhodnutí, tedy aby v jakémkoliv směru zhoršovalo jeho situaci, a to již v řízení před Nejvyšším soudem. Nejvyšší soud tak měl za to, že jinak než odmítnutím dovolání obviněného podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. řádu nemohl postupovat, a to ani tehdy, pokud shledal v postupu soudů nižších stupňů podstatnou vadu jinak odůvodňující kasaci předchozích rozhodnutí, neboť uvedené omezení vyplývá přímo ze zákona, konkrétně z ustanovení § 265p odst. 1 a § 265s odst. 2 tr. řádu. Správné právní posouzení skutku spáchaného obviněným by totiž vždy bylo v jeho neprospěch, neboť by při správné právní kvalifikaci musel být uznán vinným trestným činem naplňujícím kvalifikovanou skutkovou podstatu spojenou s přísnější trestní sazbou trestu odnětí svobody, než jaká hrozila obviněnému za trestný čin, jímž jej uznaly vinným soudy nižších stupňů.

15. Proti shora uvedenému usnesení Nejvyššího soudu podal obviněný ústavní stížnost, přičemž Ústavní soud nálezem ze dne 10. 2. 2021, sp. zn. II. ÚS 1762/20, ve výroku pod bodem I. vyslovil, že usnesením Nejvyššího soudu ze dne 26. 2. 2020, sp. zn. 5 Tdo 1414/2019, byla porušena zásada *nullum crimen sine lege* podle čl. 39 Listiny základních práv a svobod, ve výroku pod bodem II. zrušil napadené usnesení Nejvyššího soudu a ve výroku pod bodem III. odmítl ústavní stížnost ve zbývající části.

16. Ústavní soud k otázce porušení zásady *nullum crimen sine lege* v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že má-li být odsuzující rozsudek souladný s ustanovením čl. 39 Listiny základních práv a svobod, z jeho odůvodnění musí být patrné, že bylo prokázáno naplnění všech znaků trestného činu. Podle Ústavního soudu z odůvodnění napadeného usnesení Nejvyššího soudu plyne, že obviněný nespáchal trestný čin, za který byl odsouzen. Ačkoliv měl Nejvyšší soud jednání obviněného za trestné, nebylo postaveno na jisto, kterého trestného činu se tímto jednáním dopustil. Nejvyšší soud tedy ponechal v platnosti rozsudek o vině obviněného, aniž by bylo jasné, jakého trestného činu se obviněný dopustil a že došlo k naplnění všech znaků tohoto trestného činu. Podle Ústavního soudu je namístě zvažovat způsob uplatnění zásady *zákazu reformationis in peius* teprve v okamžiku, kdy bude postaveno na jisto, že jednání obviněného naplňuje všechny znaky určitého trestného činu s přísnější trestní sazbou.

17. Ústavní soud se v nálezu dále vyjádřil k tomu, že je nezbytné poskytnout obviněnému prostor k účinné obhajobě, tedy že obviněný musí být neprodleně a podrobně seznámen s povahou a důvodem obvinění proti němu. Obecné soudy jsou povinny informovat obviněného o změně právní kvalifikace skutku, který je mu kladen za vinu. Budou-li obecné soudy zvažovat, zda jednání obviněného nenaplňuje znaky některého z trestných činů přísněji trestných, je třeba, aby obviněnému zajistily možnost účinné obhajoby též ve vztahu k jimi zvažované právní kvalifikaci, a to i v případě, kdy se tato změna právní kvalifikace nemusí podle zásady zákazu *reformationis in peius* projevit přímo ve výroku o vině.

18. V souvislosti se skutečnostmi uvedenými výše a ve vztahu k nálezu Ústavního soudu Nejvyšší soud připomíná ustanovení § 314h odst. 1 tr. řádu, z něhož mimo jiné vyplývá, že orgán činný v trestním řízení je vázán právním názorem, který byl v dané věci vysloven Ústavním soudem, a je povinen provést úkony a doplnění, jejichž provedení Ústavní soud nařídil. Poté, co bylo předchozí dovolací usnesení Nejvyššího soudu zrušeno Ústavním soudem, byla věc vrácena Nejvyššímu soudu s argumentací, aby posoudil, zda lze nápravy dosáhnout v řízení o dovolání, nebo zda je nezbytné věc přikázat k rozhodnutí krajskému či vrchnímu soudu. K tomu Nejvyšší soud konstatuje, že dovolání je mimořádným opravným prostředkem, přičemž s uvedenou skutečností je spjato ustanovení § 265r odst. 7 tr. řádu, podle něhož se důkazy ve veřejném zasedání před Nejvyšším soudem zpravidla neprovádějí. Jen výjimečně může Nejvyšší soud doplnit řízení důkazy nezbytnými k tomu, aby mohl rozhodnout o dovolání.

b) K právní kvalifikaci spáchaného skutku

19. Poté, co byla trestní věc obviněného R. Ch. opětovně předložena k rozhodnutí Nejvyššímu soudu po zrušení jeho dřívějšího dovolacího rozhodnutí nálezem Ústavního soudu ze dne 10. 2. 2021, sp. zn. II. ÚS 1762/20, Nejvyšší soud na podkladě podaného dovolání obviněného přezkoumal podle § 265i odst. 3 tr. řádu napadené usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 14. 5. 2019, sp. zn. 2 To 23/2019, i řízení mu předcházející a dospěl k následujícím závěrům.

20. Jak již bylo zmíněno shora, Ústavní soud v citovaném nálezu poukázal na to, že Nejvyšší soud nesprávně odmítl dovolání obviněného podle § 265 odst. 1 písm. e) tr. řádu, když nepostavil na jisto, jakého konkrétního trestného činu s přísnější trestní sazbou se obviněný R. Ch. dopustil, přičemž z odůvodnění zrušeného usnesení Nejvyššího soudu nebylo patrné, že došlo k naplnění všech znaků skutkové podstaty takového trestného činu. Posuzovaný skutek spáchaný obviněným, jehož popis je obsažen v tzv. skutkové větě ve výroku o vině v rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 1. 2019, sp. zn. 31 T 6/2015, a jehož další okolnosti vyplývají z odůvodnění rozhodnutí obou soudů nižších stupňů, je tedy nutno nově kvalifikovat tak, aby bylo zřejmé, že byly naplněny všechny znaky skutkové podstaty trestného činu, kterého se obviněný dopustil, přičemž obviněný musí být informován o změně právní kvalifikace skutku a musí mu být zajištěna možnost účinné obhajoby i ve vztahu k ní. Nová právní kvalifikace skutku pak může vyústit v potřebu doplnění dokazování, neboť obviněnému musí být dána možnost navrhnout důkazy ve svůj prospěch a soud je povinen provést v potřebné míře takto navržené důkazy, nebudou-li zjevně nadbytečné. Vzhledem k tomu, že provádění důkazů je primárně v pravomoci soudu prvního stupně a odvolacího soudu, Nejvyšší soud v souladu s omezením podle § 265r odst. 7 tr. řádu po kasačním výroku nerozhodl ve věci sám, ale přikázal soudu nižšího stupně, aby tak učinil. Vadu v právní kvalifikaci skutku však může – i po případném doplnění dokazování – napravit bez větších obtíží i odvolací soud ve veřejném zasedání, proto Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení Vrchního soudu v Olomouci a přikázal mu věc k novému projednání a rozhodnutí.

21. Z hledisek vyjádřených v odůvodnění nálezu Ústavního soudu je zřejmé, že je potřebné vypořádat se s nesprávnou právní kvalifikací skutku spáchaného obviněným. K tomu Nejvyšší soud odkazuje na body 21. až 23. odůvodnění svého původního usnesení ze dne 26. 2. 2020, sp. zn. 5 Tdo 1414/2019. Z nich opětovně připomíná, že obviněný se měl dopustit přečinu zneužití informace a postavení v obchodním styku podle § 255 odst. 2 tr. zákoníku podle skutkových závěrů soudu prvního stupně v podstatě tím, že (stručně vyjádřeno) jako zaměstnanec obchodní společnosti M., s předmětem podnikání kovoobráběčství, na základě pracovní smlouvy uzavřené dne 29. 4. 2011 ve funkci technolog a seřizovač, přičemž byl dostatečně obeznámen s podstatou podnikatelské činnosti uvedené společnosti, jejího technického a technologického zázemí a způsobu výroby, jakož i obchodní strategie včetně znalosti charakteru prodeje, vyskladnění zboží a smluvních partnerů, a současně jako jediný jednatel a společník obchodní společnosti A., zapsané do obchodního rejstříku dne 6. 5. 2011 s předmětem podnikání obráběčství, výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách č. 1 až 3 živnostenského zákona, která zajišťovala obchodní činnost pro obchodní společnost M., v úmyslu odebrat zboží a řádně nezaplatit za dodané zboží, a neoprávněně tak pro sebe a pro obchodní společnost A., získat prospěch, obviněný na základě osobně či prostřednictvím své zaměstnankyně elektronicky realizovaných objednávek odebral v období od 30. 8. 2013 do 27. 11. 2013 od obchodní společnosti M., zboží v přesně nezjištěném množství a přesně nezjištěné ceně, a to převážně elektrody a trysky k autogenním nebo plazmovým hořákům, na jejichž výrobě či zajištění a vyskladnění se sám jako zaměstnanec obchodní společnosti M., spolupodílel. Přitom obchodní společnost A., obdržela na dodané zboží celkem 11 faktur konkretizovaných v popisu skutku ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně se splatností 60 dnů a s celkovou fakturovanou cenou za dodané zboží ve výši 1 994 269,65 Kč, následně obchodní společnost A., prodala dodané zboží dalším subjektům, které za něj převodem na účet či v hotovosti uhradily kupní cenu, avšak tato obchodní společnost, zastoupená obviněným, na úkor obchodní společnosti M., fakticky ani zčásti neuhradila platbu za odebrané zboží, a tímto jednáním získali obviněný a obchodní společnost A., neoprávněný prospěch.

22. Jak je z výše zmíněného popisu rozhodných skutkových okolností patrné, obviněný jednal v podstatě s tzv. podvodným úmyslem (viz formulace v popisu skutku v rozsudku soudu prvního stupně „... v úmyslu odebrat zboží a za dodané zboží řádně nezaplatit a pro sebe a společnost A. získat prospěch ...“, přičemž „... společnost A., zastoupená obžalovaným, na úkor společnosti M. fakticky odebrané zboží ani zčásti neuhradila a tímto jednáním

získali obviněný a společnost A. neoprávněný prospěch“). Přitom obviněný v dosavadním řízení ani ve svém dovolání dostatečně přesvědčivě nezpochybnil dodání zboží ani jeho fakturovanou cenu, takže pokud obchodní společnost M., poskytla obchodní společnosti A., zboží v ceně celkem 1 994 269,65 Kč, která nebyla ani zčásti zaplacena (viz též zjištění vyplývající z výpisů z účtu na s. 14 rozsudku soudu prvního stupně), jde v této výši o škodu způsobenou obchodní společnosti M., a obohacení na straně obchodní společnosti A., resp. jejím prostřednictvím i na straně samotného obviněného jako jediného jednatele a společníka této společnosti (viz též konstatování na s. 20 v rozsudku soudu prvního stupně, že „... obžalovaný inkasoval více než 600 000 Kč a v rozhodném období vybral z firemního účtu sumu přesahující 1 mil. korun ...“). Ostatně i soud prvního stupně (na s. 21 svého rozsudku) mimo jiné konstatuje, že obviněný tak činil „... na úkor společnosti M., byť se konkrétní kvantifikaci objektivizovat nepodařilo, nepochybně ale v rozsahu zřejmě jednotek statisíců vznikl“. Takové závěry s ohledem na možnou výši způsobené škody odůvodňovaly právní posouzení skutku spáchaného obviněným jako trestného činu podvodu buď podle § 209 odst. 1, 3 tr. zákoníku (při způsobení větší škody – podle § 138 odst. 1 tr. zákoníku tehdy ve výši nejméně 50 000 Kč), nebo dokonce podle § 209 odst. 1, odst. 4 písm. d) tr. zákoníku (při způsobení značné škody – podle § 138 odst. 1 tr. zákoníku tehdy ve výši nejméně 500 000 Kč). S ohledem na omezení vyplývající ze zákazu *reformationis in peius*, obsažené zejména v ustanovení § 265s odst. 2 tr. řádu, však nelze obviněného nově uznat vinným přísnějším trestným činem, než kterým byl uznán vinným v původním řízení. Posuzovaný skutek spáchaný obviněným tak může být nyní kvalifikován pouze jako přečin podvodu v jeho základní skutkové podstatě podle § 209 odst. 1 tr. zákoníku.

V. Závěrečné shrnutí

23. Na podkladě shora uvedených skutečností a úvah Nejvyšší soud shledal dovolání obviněného R. Ch. s ohledem na naplnění dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu částečně opodstatněným, a proto z jeho podnětu zrušil napadené usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 14. 5. 2019, sp. zn. 2 To 23/2019, a také všechna další rozhodnutí obsahově navazující na zrušené rozhodnutí, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo jeho zrušením, pozbyla podkladu.

24. Jelikož zjištěnou vadu je možné napravit v řízení před odvolacím soudem, přikázal Nejvyšší soud Vrchnímu soudu v Olomouci, aby věc obviněného v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl, tj. aby při dodržení zejména těch ustanovení, která garantují právo obviněného na obhajobu, znovu projednal tuto věc na podkladě odvolání podaného obviněným a aby skutek spáchaný obviněným správně právně posoudil. Nejvyšší soud rovněž připomíná, že zákonem č. 333/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, který nabyl účinnosti dnem 1. 10. 2020, došlo v ustanovení § 138 odst. 1 tr. zákoníku ke změně hranic výše škody, prospěchu, nákladů k odstranění následků poškození životního prostředí a hodnoty věci. Odvolací soud je tedy v souladu s ustanovením § 2 odst. 1 tr. zákoníku povinen přihlédnout k této legislativní změně trestního zákoníku, pokud by se snad měla projevit v právní kvalifikaci skutku. I když Nejvyšší soud zrušil usnesení odvolacího soudu v celém rozsahu (společný výrok o zamítnutí odvolání se týkal všech odvolatelů), neshledal – a s ohledem na dovolání podané pouze obviněným ani tak nemohl učinit – žádné pochybení ve vztahu k té části výroku napadeného usnesení, jímž bylo zamítnuto nedůvodné odvolání státního zástupce a poškozené obchodní společnosti M. Proto v novém rozhodnutí vysloví odvolací soud ohledně těchto odvolatelů opětovně stejné výroky, aby zde nevznikaly žádné pochybnosti a aby rozhodnutí o všech opravných prostředcích mohlo být učiněno v jednom společném rozhodnutí.

25. Podle § 265r odst. 1 písm. b) tr. řádu mohl Nejvyšší soud rozhodnout o dovolání obviněného v neveřejném zasedání, proto tak učinil.

P o u č e n í : Proti rozhodnutí o dovolání není přípustný opravný prostředek s výjimkou obnovy řízení (§ 265n tr. řádu).

V Brně dne 31. 3. 2021

JUDr. František Púry, Ph.D.
předseda senátu